

Затверджено:
НМЦ управління освіти
Житомирської міської ради
/ протокол № 1
від "30" 08 2013 р.

ПРОГРАМА ГУРТКА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ АДАПТОВАНА

(перший рік навчання
початковий рівень)

Розробила: Будішевська Олена Ігорівна

Місце роботи: Житомирський міський центр
науково-технічної творчості
учнівської молоді

Адреса: ЖМЦНТТУМ, вул. Пушкінська, 17,
м. Житомир, 10014

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дошкільне навчання дітей іноземної мови набуло широкого розповсюдження. Навчання іноземної мови є не обоє 'язковим, але бажаним компонентом дошкільної освіти. Таке навчання є важливим засобом гармонійного розвитку особистості, формування її життєвої компетенції. Побудований правильно з дидактичного та лінгвістичного поглядів, процес навчання сприяє реалізації змісту всіх сфер життєдіяльності дітей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти («Я сам», «Люди», «Культура», «Природа»), і має самостійне освітнє значення. Діти, які у дошкільному віці один-два роки залучалися до вивчення іноземної мови, за умови, що це навчання організовувалося методично правильно, успішніше навчаються у школі, краще засвоюють курс будь-якої іноземної мови.

Навчання дошкільників англійської мови — це особливий вид освітньої діяльності. У процесі навчання мова виступає водночас предметом і провідним засобом навчання. У процесі навчання діти не вивчають складових частин незнайомої мови, а одразу опановують її як засіб спілкування.

Навчання відбувається в умовах штучного білінгвізму, і це, на відміну від природного двомовного середовища, призводить до додаткових труднощів. У дошкільників ще не сформовані ті види мотивації, що дають змогу їм розуміти, яке вагоме значення матиме знання іноземної мови у їхньому майбутньому дорослому житті.

Як відомо, дошкільне навчання іноземної мови, попри його широке розповсюдження, має експериментальний, неунормований характер. Пропонована орієнтовна навчальна програма та методичні рекомендації до неї розроблені для навчання п'яти-шестирічних дітей англійської мови. Програма враховує зміст навчання дітей англійської мови з другого класу загальноосвітньої школи, забезпечує наступність між дошкільною та унормованою шкільною ланками освіти.

Навчання дошкільників та учнів молодшого шкільного віку англійської мови – це особливий вид освітньої діяльності, дуже важливий для інтелектуального, фізичного, емоційного та соціального розвитку дитини. Засвоєння дитиною певних знань безпосередньо пов'язується з розвитком елементарних навичок навчальної діяльності, планомірного й диференційованого сприйняття навчального матеріалу, пізнавальної активності, адекватної самооцінки та формування навичок спільної з ровесниками діяльності.

Процес навчання англійської мови має бути засобом соціалізації дитини, сприяти розвитку емоційно-вольової та мотиваційної сфер, розвитку психічних функцій, таких, як мнемонічна дія. У процесі навчальної діяльності діти оволодівають новими формами сприйняття, відбувається формування довільних дій, базових навичок і вмінь, інтелектуальний розвиток особистості. За свідченням психологів, у дітей цього віку переважає мимовільна увага, тому що довільна увага вимагає певних вольових зусиль, які ще тільки починають виявлятися у цьому віці. Водночас, коли дитина переборює певні труднощі, вона дістає задоволення, тому що це відповідає її первинній потребі в творчості. Відчуття задоволення і радості внаслідок досягнення певної мети викликають у дитини прагнення повторити вольові зусилля під час навчальної діяльності.

Практична мета навчання дошкільників англійської мови – це формування елементарної комунікативної компетенції, яка складається з лінгвістичної, мовленнєвої, соціокультурної та загальнонавчальної компетенцій.

Мовленнєва компетенція – це вміння адекватно і доречно користуватися англійською мовою у таких видах мовленнєвої діяльності як аудіювання та говоріння для дошкільників та аудіювання, говоріння, читання та письма для учнів молодшого шкільного віку, тобто долучитися до розмови, припинити спілкування, отримати і передати елементарну інформацію, пов'язану зі змістом спілкування, реагувати на прості репліки вчителя і однолітків,

виконувати певні дії, збагачуючи свій досвід спілкування з людьми різного віку.

Лінгвістична компетенція включає фонетичну, лексичну та граматичну компетенції.

Соціокультурна компетенція включає країнознавчу та лінгвокраїнознавчу компетенції.

Загальнонавчальна компетенція передбачає сформованість певних навчальних умінь, а саме:

- розрізняти і продукувати незнайомі звуки;
- розуміти і зв'язувати незнайомі звукові відрізки;
- стежити за презентованою інформацією;
- ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи.

Принципи програми:

Головними принципами є:

- * відповідність завданням освіти і виховання дітей дошкільного віку, насамперед збереження їх фізичного та психічного здоров'я, послідовної гуманізації, демократизації та гуманітаризації освітньо-виховного процесу;
- * відповідність навчального матеріалу рівню анатомо-фізіологічного, психічного та інтелектуального розвитку дітей;
- * врахування рівня знання рідної мови і мовленнєвого розвитку дітей;
- * врахування пропедевтичного, підготовчого характеру вивчення іноземної мови у дошкільному навчальному закладі;
- * забезпечення ігрового характеру навчальної діяльності дітей під час навчання;
- * науковість;
- * доступність;
- * комунікативна спрямованість;
- * особистісна орієнтація;

- * взаємопов'язане (інтегроване) навчання видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння) та мовної підготовки (фонетика, лексика, граматики);
- * інтеграція змісту і технології навчання.

Мета навчання

Метою навчання англійської мови є сприяння повноцінному, своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, волевої, емоційної, моральної та соціальної сфер у процесі оволодіння основами іншомовного спілкування.

Раннє навчання англійської мови — це не вузькоспрямована підготовка до іншомовного спілкування, не муштра методами імітації дітей, які віковим розвитком ще не підготовлені до довільного запам'ятовування незрозумілих слів, фраз та кліше. Навчання дошкільників англійської мови — це передовсім система певним чином організованої педагогом цільової ігрової діяльності, що сприяє розвитку і вихованню дитини, реалізації нею у процесі такої діяльності нагромадженого досвіду і сформованих якостей для засвоєння мінімізованого обсягу англомовних знань та вмінь. Тобто мета дошкільного навчання передбачає реалізацію виховних, розвивальних, освітніх та практичних цілей.

Процес навчання англійської мови має бути засобом соціалізації дитини, допомагати розкрити її особистий потенціал з урахуванням індивідуальних особливостей.

Практична ціль навчання дошкільників англійської мови — це формування елементарної англомовної комунікативної компетенції.

Комунікативна компетенція особистості базується на мовленнєвій, мовній, соціокультурній, навчальній компетенціях. Мовленнєва компетенція дошкільника інтегрує компетенції в аудіюванні та говорінні, є вмінням адекватно і доречно користуватися мовою у конкретних ситуаціях. Мовна компетенція поєднує у собі фонетичну, лексичну та граматичну компетенції. Соціокультурна компетенція містить країнознавчу та лінгвокраїнознавчу

компетенції. Навчальна компетенція передбачає сформованість навчальних умінь.

Викладені принципи і розуміння мети навчання визначають підходи до особливостей формування комунікативної компетенції дошкільника. У процесі дошкільного навчання дитина здобуває лише початкові мовленнєві уміння, що базуються на елементарних англомовних знаннях, рецептивних слухових, лексичних, граматичних та продуктивних вимовних, лексичних та граматичних навичках. Мовний матеріал дитина засвоює лише як засіб оформлення або розуміння висловлювань у процесі спілкування. Під час ігрової навчальної діяльності діти опосередковано долучаються до основ соціокультурної та навчальної компетенції англомовного спілкування.

Отже, практична ціль дошкільного навчання англійської мови передбачає оволодіння дітьми уміннями в аудіюванні та говорінні, достатніми для того, щоб вступити у мовленнєвий контакт зі співрозмовником, долучитися до розмови, отримати і передати елементарну інформацію.

Завдання навчання

Головні завдання гуртка такі:

- викликати у дітей інтерес до вивчення англійської мови формування позитивного відношення до культури і традицій країн, мова яких вивчається, і підтримувати цей інтерес впродовж усього періоду навчання;
- цілеспрямовано навчати спілкування англійською мовою у межах комунікативного мінімуму, що пов'язаний зі світом дитинства;
- залучати мовленнєвий досвід дітей спілкування рідною мовою для перенесення на спілкування англійською і навпаки;
- актуалізувати у процесі навчання позитивні риси характеру, формувати новоутворення культури спілкування, прояви загальнолюдських моральних якостей;

- ознайомлювати дітей з елементами соціокультури Великої Британії та США;
- розширення загального світогляду дітей, розвиток логічного мислення, пам'яті;
- розвиток фонематичного та інтонаційного слуху;
- оволодіння комунікативною компетенцією на основі засвоєного матеріалу;
- сприяння розвитку когнітивних здібностей дитини.

Структура програми

Зміст навчального матеріалу забезпечує наступність дошкільного та раннього шкільного навчання.

Програма включає:

1. Сфери спілкування.
2. Тематику ситуативного спілкування.
3. Мовленнєву компетенцію.
4. Лінгвістичну компетенцію (лексична, граматична, фонетична).
5. Соціокультурну компетенцію.
6. Загально-навчальну компетенцію.
7. Вимоги до мовленнєвої компетенції дошкільників.

Тематика сфер спілкування та ситуацій спілкування відповідає сферам життєдіяльності дитини (власного “Я” – зовнішність, поведінка, діяльність, уподобання, внутрішнє життя; явища природи; предмети рукотворного світу).

Формування лінгвістичної компетенції дошкільників відбувається під час багаторазового вживання мовленнєвих структур у комунікативних ситуаціях.

Мовленнєва компетенція передбачає засвоєння мовленнєвих зразків, які подаються у вигляді коротких фраз, словосполучень або слів, необхідних для спілкування або висловлювання у процесі виконання дітьми різних мовленнєвих функцій, а саме: привітатися; попрощатися; вибачитися;

подякувати; назвати себе або предмети; представити себе (когось); висловити своє ставлення до чогось; виконати певні дії (подати, взяти, сісти, встати, намалювати, сказати, вийти, зайти, порахувати), дати команду, запросити елементарну інформацію та відповіді.

Формування соціокультурної компетенції відбувається під час знайомства з загальноприйнятими в Україні та англomовних країнах правилами етикету, нормами поведінки, вивчення дитячого фольклору, пісень та віршиків, проведення ігор.

Програма гуртка “Англійська мова” ґрунтується на результатах сучасних психолого-педагогічних та методичних досліджень, які розглядають навчання іноземним мовам як процес особистісного розвитку дитини в контексті “полілогу культур”, не обмежуючи самостійність і творчу ініціативу вчителя.

Практичні дослідження показують, що вивчення іноземних мов з раннього віку сприяє розвитку інтелекту дитини в цілому, розширенню об’єму пам’яті, розвитку фонематичного та інтонаційного слуху. Знання набуваються без розумового перевантаження, якщо вони базуються на таких принципах як:

- принцип комунікативної спрямованості;
- орієнтації на дитину;
- особистісної орієнтації;
- інтегрованого навчання видів мовленнєвої діяльності (говоріння та аудіювання для дошкільників та аудіювання, говоріння, читання і письма для учнів молодшого шкільного віку);
- послідовності;
- посильності і доступності;
- позитивного ставлення до помилок;
- врахування індивідуальних особливостей дітей та різних стилів навчання.

Тому програма створена з урахуванням усіх вищезазначених принципів та вікових особливостей дітей, а саме:

- образне сприймання та запам’ятовування;

- мимовільність уваги, її орієнтація на сильний подразник;
- підвищена емоційність сприйняття;
- імпульсивність, недовільність вольових зусиль;
- велика роль навчальної гри у процесі пізнавальної діяльності;
- схильність дітей до копіювання, наслідування у діях;
- конкретне або наочно-образне мислення;
- екстенсивний характер пізнання навколишнього світу.

Навчально-тематичний план

(2 години на тиждень, 72 години на рік)

Початковий рівень

Перший рік навчання

№	Розділи, теми	Кількість годин
1.	Вступне заняття	2
2.	Моя сім'я, друзі, я	14
3.	Дозвілля	14
4.	Природа	14
5.	Свята і традиції	14
6.	Дитячий садок, кімната для занять	12
7.	Підсумкове заняття	2
Разом		72

Сфери спілкування	Тематика ситуативно го спілкування	Мовленнєва компетенція			Лінгвістична компетенція			Соціокультурна компетенція	Загальнонавчальна компетенція
		Мовленнєві функції	Засоби вираження	Лексика	Граматика	Фонетика			
Особистісна	Моя сім'я, друзі, я	Вітання. Моя сім'я. Кольори. Кімната. Їжа. Числа до 10.	- привітатися; - попрощатися; - представити себе; - представити когось; - називати щось/когось; - давати елементарну характеристику комусь/чомусь; - повідомляти про належність когось/чогось певній особі;	Hi! Hello! Good morning! Good bye! Bye! What is (what's) your name? My name is ... I am ... This is ... This is my... (daddy, mummy, mum, granny, grandpa). His face is... His eyes are... It is green. How old are you? I'm ... Where are you from? What colour is ...? It is... Where is ...? I can ... I cannot I like	Лексика, що відповідає сферам спілкування, мовленнєвим функціям та наявним навчальним матеріалам. Імена. Числівники 1-10. Члени родини. Назви кольорів. Назви їжі. Назви іграшок. Прикметники. Назви диких та свійських тварин.	Під час ознайомлення з новою граматичною структурою (або явищем) учитель, передусім, повинен звернути увагу на функцію цієї структури, а форма має засвоюватися в нерозривній єдності з функцією імпліцитно – без використання правил (описових і правил-інструкцій). Граматичні явища вивчаються шляхом сприймання і багаторазового використання мовленнєвих зразків у	Дотримання апроксимованої вимови з урахуванням особливостей англійської мови.	Норми поведінки і правила етикету в Україні та інших країнах світу: – особливості привітання друзів, дорослих; – особливості прощання з друзями, дорослими; – особливості вживання ввічливих слів та фраз для висловлення прохання, вибачення, подяки і відповідей на них; – особливості привітань зі святами.	Розрізняти і продукувати незнайомі звуки. Розуміти і зв'язувати незнайомі звукові відрізки. Стежити за презентованою інформацією. Ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи.
	Дозвілля	Іграшки.							
	Природа	Тварини. Пори року. Дні тижня.	Свята.						
Публічна	Свята і традиції								
Освітня	Дитячий садок, кімната для занять.								

				<p>I don't like...</p> <p>Happy New Year! Happy birthday! Merry Christmas!</p> <p>I'm sorry. That's OK. Thank you. You are welcome.</p>	<p>Пори року.</p> <p>Назви свят.</p>	<p>комунікативних ситуаціях.</p>			
--	--	--	--	---	--------------------------------------	----------------------------------	--	--	--

Мовленнєва компетенція

На кінець курсу дошкільники вміють:

Аудіювання	Говоріння	
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення
<ul style="list-style-type: none"> – розрізняти (на слух) загальноживані слова; – розуміти і реагувати на елементарні запитання; – розуміти і виконувати прості інструкції і команди; – розуміти слова і прості повідомлення (тривалість звучання до 15-20 сек.) 	<ul style="list-style-type: none"> – представити себе, своїх друзів, батьків; – давати інструкції; – просити дозволу; – називати предмети; – рахувати до 10; – відповідно до навчальної ситуації описувати предмети, явища в межах відповідних тем. <p>Обсяг висловлювання 2-3 речення, побудованих на відповідному матеріалі і правильно оформлених у мовному відношенні з використанням міміки, жестів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ставити запитання; – відповідати на них згідно з мовним матеріалом; – реагувати на репліки вчителя і однокласників; – висловлювати згоду (незгоду), пробачення, радість, ставлення (позитивне, негативне), відмову;

Використана література

1. Програма з англійської мови для дошкільників та учнів 1-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Буренко В.М. – Київський педагогічний університет ім. Б.Д.Грінченка. Інститут післядипломної педагогічної освіти. Кафедра методики мов та літератури, 2009.
2. Англійська мова для дітей дошкільного віку. Програма. Методичні рекомендації. Тетяна Шкваріна – Шкільний світ, 2008. – 111с.

Рекомендована література

1. Starting with English/ Первые шаги в английском языке. Ken Methold. – Титул, 2002.
2. Англійські прописи. Н. Тучіна, В. Федієнко. – Школа, 2012.
3. Перші уроки англійської. Благовіщенська Т.О. – Видавництво РОСМЭН-ПРЕС 2004. – 103 с.
4. Click On 1-5 (підручник для спеціалізованих шкіл) Верджінія Івенз Нейл Сулліван 5-9. – Express Publishing, 2008.
5. Upstream 1-6 (підручник для спеціалізованих шкіл). Верджінія Івенз Джені Дулі 5-11. – Express Publishing, 2008.